

Лора Джо Роуланд

**АЙРИС**





---

ПОИНСКИ  
ЗАГАДКИ

ЛОРА ДЖО  
РОУЛАНД

# АЙРИС

Превод от английски  
Жана Тотева

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА **tryst**

СОФИЯ  
2015

---

*Никаква част от произведението не може да бъде използвана без разрешението на издателя.*

*Това е художествено произведение. Всички герои, институции и събития, отразени в този роман, са или плод на авторското въображение, или са адаптирани.*

**The Iris fan.  
Copyright © 2014 by Laura Joh Rowland.  
All rights reserved.**

- © Жана Тотева, превод, 2015 г.
- © Виктор Паунов, художествено оформление, 2015
- © Дея Вълчева, корица, 2015 г.
- © Книгоиздателска къща „Труд“, 2015 г.

ISBN 978-954-398-394-0

---

### ***Исторически бележки:***

*Шогунът Токугава Цунайоши умира през февруари 1709. Според някои източници е бил прободен от съпругата си, която е искала да му попречи да направи сина на дворецовия управител Янагисава наследник на диктатурата. Според други тази история е просто слух. Официалната причина за смъртта му е морбили. Племенникът му Иенобу става шогун. Управлението му не е белязано от никакви съществени събития. Той умира през 1712 г. и петгодишният му син заема поста, но умира през 1716 г. На негово място идва Токугава Йошимуне и управлява двадесет и девет години. Той остава в историята като велик и просветен реформатор.*

*Янагисава Йошиацу умира през 1714 г. на петдесет и шест години. Позволих си творческата свобода да изтегля смъртта му с пет години напред.*

---

---

ЕДО\*, МЕСЕЦ 1,  
ХОЕЙ, ГОДИНА VI\*\*  
(тоест Токио, февруари, 1709)

---

\* Старото име на Токио. Столица на Япония от 794 до 1868 г.  
е Киото (Хеянкио) – бел. ред.

\*\* Март 1704 до април 1711 г. – бел. ред.

---

Я П О Н С К И З А Г А Д К И ∞ А Й Р И С

---



## Пролог

Бавни, съскащи издихания издуваха и свиваха въздуха в стаята, тъмна като дъно на гробница. Вятърът разтърсваше жалюзите. Суграшица трополеше по керемидите на покрива. В коридора пред стаята подът леко изскърца под нечии тихи стъпки. Потрепващата жълта светлина на една маслена лампа се разля по хартията на решетъчните стени. Стъпките спряха пред стаята; вратата се плъзна тихо, сякаш изшептя. Една ръка, в ръкав на черно кимоно, внесе лампата през прага. Пламъкът освети футона, покрит със златна брокатна завивка, под която спяха две човешки тела.

Завивката се вдигаше и спускаше от диханията им. Облечената в черно фигура се поспря на прага, после влезе в спалнята на пръсти. Краката ѝ бяха обути в раздвоени на пръстите чорапи. Полите на коприненото ѝ кимоно се плъзгаха по татамите на пода. Дишаше плитко, накъсано, тревожно. Спря до леглото, вдигна лампата над двамата спящи, чието леко, ритмично дишане продължаваше все така необезпокоявано. После се промъкна до лявата фигура, легнала по-близо до вратата. Коленичи и беззвучно постави лампата върху страничната масичка. После бавно и внимателно смъкна завивката надолу в мъждукащата светлина на пламъка.

Отдолу по корем лежеше мъж, с глава обърната встрани от неканения гост. Върху косата му имаше

---

бяла нощна шапка, но тялото му беше голо. Натрапникът се взря в кльошавия му гръб, в изпъкналите му ребра и гръбначен стълб, в мършавите му крайници. Червени петна покриваха жълтеникавата му, потна кожа. Прокашля в съня си, но не се събуди.

Натрапникът седна на петите си. Накъсаното му дишане се ускори, докато ръката му изтегли изпод пояса дълъг, тънък предмет с остър, блестящ метален връх. Погледна през рамо към вратата.

Коридорът беше тих.

Суграшицата биеше по покрива със звук, подобен на дъжд от стрели.

Вятърът простена.

Натрапникът треперливо пое дълбоко дъх, вдигна оръжието високо над главата на спящия мъж и стремително го заби.



## 1 ● ГЛАВА

**-Л** оша нощ за посещение в квартала на удоволствията – каза детектив Маруме.

– Добра нощ е, защото проследяваме първата улика, която получихме в това разследване след повече от четири години – каза Сано.

Те язدهа конете си покрай Японската дига, дълга издигната пътека над оризовите полета североизточно от Едо. На прътите, закрепени на гърбовете им, висяха метални фенери. В тази зимна нощ, точно след Нова година, те вървяха по пътя към Йошивара. Плащовете им бяха прогизнали от суграшицата, която шибаше и жилеше лицата им. Лед покриваше металните им шлемове. Студеният вятър проникваше през тежкия ватиран плащ на Сано, под ризницата и кимоното му. Когато суграшицата обърна на сняг, воал от бели кристалчета скри гледката в далечината.

– Как успя да ни издействаш да патрулираме по дигата тази нощ? – попита Маруме.

– Дори не се наложи да опитвам. Знаеш, че капитанът обича да дава най-гадните задачи на изпадналия в немилост бивш дворецов управител на шогуна и негов бивш заместник-главнокомандващ. – Тонът на Сано бе наситен с горчивина.

За четири години той беше понижаван четири пъти и от дворецов управител накрая стигна до охранител от патрула, най-нисшия чин в режима Токугава. Синът му Масахиро, вече на седемнадесет, също работеше като патрул, без никакви перспективи за повишение, и семейството им бе изхвърлено от имението им в замъка Едо. Това беше огромно униже-

ние за Сано, но все пак бе щастлив, че изобщо имаше работа. Повече от четири години той провеждаше едно непозволено разследване, неблагоприятна мисия на честта.

Маруме се разсмя.

– Направи ни услуга, без да знае. – Успокояващият хумор на големия самурай, във всяка ситуация! – Как разбра, че нашите заподозрени са в Йошивара тази нощ?

– Информатор – Сано беше подкупил един слуга на владетеля Токугава Иенобу, племенника на شوгуна, определен за наследник на диктатурата.

Пред тях Йошивара се издигаше от оризовите поля – отделен град, единственото място в Едо, където проституцията беше легална. Светлините зад високите стени на квартала превръщаха падащия сняг над нея в странен ореол. Сано и Маруме минаха през рова и застанаха пред караулното помещение до вратата, в което имаше двама часови. Ровът, вратата и часовите бяха там, както за да предотвратяват влизане на размирници в квартала на удоволствията, така и за да не се допуска бягство на нещастни куртизанки.

*Накано-чо*, дългата главна улица, простираща се между редовете на бордеите, беше почти пуста. Няколко пияни мъже се мотаеха напред назад. Снегът замръзваше по керемидите на покривите на бордеите, а между червените фенери, окачени на стрехите, висяха ледени шушулки. Ветроупорни жалузи покриваха прозоречните клетки, в които обикновено седяха на показ куртизанките. Сано чу тиха музика на *шамисен*, флейти и тъпани.

– Студът е задържал клиентите по домовете им – каза Маруме.

– Или пък епидемията от морбили.

Епидемията върлуваше из цялата страна още от есента. Беше пренесена в Япония от китайски свеще-

ници, посетили Нагасаки – единственото място, в което бяха допускани чужденци. В Нагасаки бяха умрели над десет хиляди души. Стотици хора в Едо също бяха болни. Шарката се срещаше често, но не винаги беше фатална. Тук, в Йошивара, както и в града, пред вратите димеше тамян, за да гони злите духове на болестта, защото гражданите се бояха от заразяване.

– Като говорим за шарка, как е шогунът? – попита Маруме. Шогунът се бе разболял от морбили точно преди Нова година.

– Чувам, че се възстановява, но не съм го виждал лично – каза Сано.

От четири години му беше забранено да влиза в двореца. Това беше наказанието му, след като шогунът му бе наредил да спре разследването и той не се бе подчинил. Но Сано бе продължил да го провежда, за доброто на режима, жертвайки кариерата си и домашното си спокойствие.

Той беше влязъл в сериозен конфликт със съпругата си Рейко заради тези действия. И дългите часове на патрулните смени бяха благословия за мъж, който не иска да се прибира у дома.

– Значи изглежда, че шогунът няма да умре? – облекчено каза Маруме.

– Да, но ужасно е отслабнал. Здравето му винаги е било крехко, а вече е на шейсет и три. Владетелят Иенобу ще наследи диктатурата рано или късно.

Ето точно заради това тази нова улика беше толкова важна.

Сано и Маруме поведоха конете си по един от тесните сокаци, които пресичаха *Накано-чо* и спряха пред малък бордей. Докато надничаха през прозореца, чиито капаци бяха откренати, за да излизат пушекът от мангалите и димът от лулите, срещу тях избухна смях. Вътре, в осветената от фенери стая, имаше малка компания. Млади жени, пьстри като

---

пеперуди в техните крещящо ярки кимона, с тежко гримирани лица, с коси, окичени с украшения, флиртуваха с четирима самураи и им наливаха саке.

– Кой е, кой е? – попита Маруме.

– Старият тип начело на масата е Манабе Акира, главният васал на владетеля Иенобу.

Манабе, приближаващ шестдесетте, имаше сив кок и носеше сиви дрехи. Обръснатото му теме и лицето му бяха кафеникави и блестяха като желязна бойна маска, загорели от военните тренировки на слънце. Някога беше един от първите майстори на меча. Една куртизанка го подкачи и той ѝ отговори със сумтене.

– Наистина, общителен тип! – каза Маруме.

– Мъжете, седнали с гръб към нас, са Сецубара Ихеи и Оно Йозан – каза Сано. Те бяха едри и мускулести, облечени в модни кимона с ярки щампи, а черните им кокове лъщяха от олио. Вдигнаха чашите си в тост. – Те са помощници на Манабе.

– Този срещу тях може да е бил дете по време на убийството.

– Кузава Даймон, деветнадесетгодишен. Той е охрана.

Кузава беше едър и як, като помощниците на Манабе, и облечен като тях, но лицето и тялото му имаха по-мек вид, дължащ се на младостта. Една куртизанка галеше огромния му бицепс и му разказваше някаква шега. Той се разсмя гръмогласно.

– Защо мислиш, че това са хората, убили сина на шогуна? – попита Маруме.

– Йошисато не беше син на шогуна! – напомни му Сано.

– Знам. Просто ми е по-лесно да го наричам „синът на шогуна“, отколкото кукувичето яйце на дворцовия управител Янагисава, пробутано на шогуна.

Преди шест години Янагисава беше поставил Йошисато, своя собствен син, в наследствената линия

на диктатурата, като беше заявил, че той е тайният, скрит отдавна син на шогуна, и че той самият е само негов осиновител. Сано се бе опитал да опровергае тази измислица, но се провали. Шогунът ѝ повярва. А също и достатъчно висши служители и *даймио* – феодалните владетели, които управляваха провинциите. Шогунът провъзгласи Йошисато за свой наследник, а Янагисава бе поставен да управлява Япония чрез него и придоби абсолютна власт. Но две години покъсно в резиденцията на наследника избухна пожар и Йошисато загина.

Сано започна да отговаря на въпроса на Маруме.

– Смъртта на Йошисато разчисти пътя на владетеля Иенобу в унаследяването на шогуна и ние знаем, че Иенобу е отговорен за пожара.

– Жената, която подпали пожара, каза, че той я е подучил да го направи, но тя умря веднага след признанието си. – Маруме гледаше как Манабе пуфка с лулата си. – Мислиш ли, че той е помогнал на владетеля Иенобу за убийството на Йошисато?

– Да. Моят информатор ми каза, че малко преди пожарът да започне, Манабе и още трима души са излезли от имението на Иенобу. Върнали са се чак на следващия ден. Те са единствените хора, които не са били в имението по време на убийството.

– Но каква роля са изиграли в него?

– Точно това ще открием. И тогава ще имаме доказателство, че Иенобу е виновен поне в едно убийство.

Сано вече знаеше, че Иенобу е виновен за убийството на дъщерята на шогуна. Извършителката на това престъпление, за нещастие също мъртва, беше обвинила него като поръчител. Сано се нуждаеше от доказателство така спешно, както прегладнял мъж, на който му текат слюнки от глад, се нуждае от храна. Не просто дългът го задължаваше да изправи Иенобу

---

пред правосъдието и да му попречи да стане следващият шогун. Сано харесваше Йошисато, въпреки че беше син на Янагисава, неговия отдавнашен враг. Искаше му се да отмъсти за смъртта на младежа, а имаше и друг, много по-личен мотив да разобличи владетеля Иенобу. Той беше този, който го понижи, като наказание за това, че го уличи пред шогуну в убийството на Йошисато. Шогунът не пожела да повярва, че племенникът му и негов евентуален наследник, е убил човека, когото мислеше за свой син. Той остави Сано в режима, но владетелят Иенобу намери начини да му вгорчи живота.

Манабе каза нещо с груб, властен тон на подчинените си. И четиримата пресушиха чашките си със саке и се отправиха към вратата. Сано и Маруме дръпнаха конете си назад в уличката и наблюдаваха, докато мъжете се появиха от бордея, а после излязоха през вратата зад него. Прекосиха рова, изведоха конете си от една конюшня и окачиха фенери на прътите, които закрепиха на гърбовете си. Не забелязаха, че Сано и Маруме ги следят, докато язدهа по дигата; патрулната охрана беше вездесъща, невидима. Всичко, което Сано можеше да види от тях, бяха светлините от фенерите им, като полюляващи се звезди. Вече беше на петдесет години и зрението му бе отслабнало.

Сиянието в далечината им показва, че приближават Едо. Сано и Маруме пришпориха конете си в галоп.

– Стоп! – извика Сано, когато двамата настигнаха групата мъже.

Четиримата погледнаха през рамо. Лъчите на фенерите им проблясваха по пътя. Посегнаха към мечовете си, докато обръщаха конете, с бдителни изражения, примижаваци през снежинките. По твърдото, лъщящо лице на Манабе си пролича, че се е досетил кой е.



– Сано *сан*. – Дрезгавият му глас прокълнтя от яд и неодобрение. – Какво искаш?

Най-накрая Сано бе на път да разреши казуса с убийството на Йошисато и да разгроми плановете на Иенобу. Опасенията му се преплитаха с вълнение: *Това беше единственият му шанс, но също така представляваше и огромен риск.*

– Да говоря с вас четиримата.

До него Маруме постави ръка на меча си.

– Ти трябва да стоиш далече от нас и всеки друг от свитата на владетеля Иенобу – каза Сецубара. С яката си челюст, гърбав нос и остри скули, той представляваше карикатура на мъжествеността.

– Това са заповеди на владетеля Иенобу и ти ги знаеш.

Лицето на Оно беше покрито с бучки и напомняше на Сано за пъпчива тиква. Макар сърцето му да препускаше, Сано говореше спокойно.

– Когато чуеш какво имам да ти кажа, ще останеш доволен, че няма да се подчиня на тези заповеди. – Той измери с поглед Кузава. Лицето на младия самурай издаваше, че се е изнервил – още не се беше научил да крие емоциите си.

– Когато владетелят Иенобу чуе, че не си се подчинил, ще ти вземе главата. – Манабе поклати брадата си към другите мъже. Всичките започнаха да обръщат конете си.

Сано бързо извика:

– Вие четиримата сте излезли от имението му малко преди да пламне пожарът в резиденцията на наследника – бързо каза Сано. – Това не е ли интересно съвпадение?

Четиримата мълчаха. Той се фокусира върху Кузава, чиито очи бяха разширени, уплашени. Виждайки, че е прав, Сано почувства прилив на въодушевление.

– Отидохме на нощен риболов по реката – с досада каза Манабе.

– Хванахте ли нещо голямо? – подигравателно попита детектив Маруме.

– Можем да свидетелстваме един за друг – каза Оно.

– Което означава, че никой друг не може – отвърна Сано. – Вие не сте били на риболов. Вие сте затънали до шия в убийството на Йошисато.

Манабе измърмори възмутено. Сецубара и Оно поклатиха глави, сякаш съжаляваха глупостта на Сано. Детектив Маруме се разсмя и посочи Кузава, който изглеждаше достатъчно уплашен, за да намокри гащите си.

– Опа, вашият приятел все едно признава, че сте виновни!

Кузава наведе глава.

– Не можеш да докажеш нищо – каза Манабе на Сано.

– Грешиш. Имам доказателство – блъфтира Сано.

– Какво доказателство? – презрително попита Оно.

– Шогунът ще бъде първият, който ще го научи.

– Няма да можеш да му кажеш нищо. – Презрението не можеше да замаскира тревогата на Сецубара. – Забранено ти е да влизаш в двореца.

– Ще се погрижа информацията да се оповести от всеки продавач на новини в Едо – каза Сано. – Скоро тя ще бъде на езика на всеки самурай в замъка. Накрая ще стигне и до шогуна. Той ще научи, че вие сте виновни точно толкова, колкото и жената, запалила пожара.

– И тогава той ще вземе вашите глави – добави Маруме.

Кузава преглътна. Сецубара и Оно го изгледаха сирепо, но и те изгледаха твърде изплашени. Ръ-

ката на Манабе се стегна около дръжката на меча.

– Ако мислите да ни убиете, за да ни затворите устата, забравете – каза Сано. – И други хора знаят. Ако нещо ни се случи, те ще оповестят доказателството пред всички. Ще бъдете осъдени за измяна.

Наказанието за измяна беше смърт. Тримата подчинени погледнаха тревожно към Манабе; той се намръщи. Сано подкара коня си право към тях.

– Но би могло да не стане по този начин, ако признаете, че сте уредили убийството на Йошисато по заповед на владетеля Иенобу.

Четиримата погледнаха изумено, като осъзнаха какво има предвид Сано.

Детектив Маруме поясни:

– Той не иска вашите тлъсти задници. Исква кльощавия дирник на Иенобу.

– Дайте ми владетеля Иенобу и аз ще се погрижа вие да бъдете оправдани – каза Сано.

Той знаеше, че иска твърде много от тях. Те дължаха на своя господар пълна лоялност. Това беше *Бушидо*, Пътят на война, самурайският код на честта. И макар шогунът да беше господар на всеки човек в Япония, тяхната връзка с Иенобу беше по-близка, те бяха негови лични васали. Гняв помрачи лицата им, когато схванаха, че Сано ги кара да избират между това да обрекат себе си на гибел или да предадат владетеля Иенобу, което бе върховен грях.

Манабе заговори през стиснати зъби.

– Ние няма да се поддадем на изнудване. Няма да ти помогнем да унищожиш нашия господар.

Другите кимнаха.

Сано трябваше да ги пречупи, в противен случай само боговете можеха да му помогнат.

– Добре. Бъдете добри самураи. Но не очаквайте владетеля Иенобу да ви защити, когато се разкрие, че сте замесени в убийството на Йошисато.

– Той ще ви остави вие да поемете вината, вместо да признае, че сте действали по негова заповед, за да не бъде осъден на смърт заедно с вас – добави детектив Маруме.

Това също беше *Бушидо*: лоялността не беше двустранна. Емоциите затрепкаха по лицата им, докато четиримата мъже се взираха в Сано и Маруме. Сано откри страх, объркване и нещо странно лукаво в израженията им. Вятърът се изостри. Пламъците на фенерите засъскаха, когато снежинките ги забръскаха. В миг Сано осъзна какво ще се случи: четиримата изтеглиха мечовете си и се втурнаха срещу тях.

Сано и Маруме едва успяха да извадят своите оръжия преди четиримата да застанат пред тях. Конете се блъскаха, цвилеха и се изправяха на задните си крака. Сано замахна. Мечът му сечеше падащите снежинки. Фенерите, закрепени на гърбовете на всички, се лашкаха лудо. Той виждаше бегло противниците си в мигновени проблясъци – червен релефен нагръдник; желязна плетена ризница; озъбеното лице на Оно. Всичко беше тъмно, освен местата, които светлината мимолетно докосваше. Лошото нощно зрение на Сано го поставяше в доста неизгодна позиция. Противниците му го връхлитаха сякаш от никъде. Едно острие удари шлема му и металът издрънча в черепа му. Той се извъртя и замахна като обезумял. Това беше първата му битка от четири години. Практикуваше бойни изкуства всяка сутрин, но истинското сражение беше различно, необвързано от правила, хаотично. И макар Сано да бе печелил битки, в които се бе изправял срещу по-многочислен противник, сега бе и доста по-стар. Може би щеше да успее да победи Манабе, но не можеше да надвие тримата по-млади самураи, чието зрение бе по-остро, рефлексите им по-бързи, а издръжливостта им – по-голяма.

Маруме извика. Светлините се залюляха. В хвърлените от тях отблясъци се появи за кратко образът му, покрит с кръв, с разперени ръце, падащ. Сано се ужаси не само защото Маруме бе единственият му съюзник тази нощ и един от малкото васали, които беше оставил – беше освободил повечето, когато го понижиха и намалиха заплатата му. Маруме му беше приятел от двадесет години. Без да го е грижа за неговата собствена безопасност, Сано скочи от коня си. Запрепъва се през хаоса от чаткащи копита и остриета, замахващи срещу него, воден единствено от отчаяната мисъл да го спаси.

Маруме се изправи тежко, олюлявайки се, от земята.

– Добре съм! Конят ми е ранен.

Другите също скочиха от конете си. Кузава сграбчи Сано изотзад. Той опита да се измъкне, но не можа да разкъса хватката на младия мъж. Сецубара и Оно повалиха Маруме на земята. Лицето му беше червено от кръвта на коня, той крещеше и сипеше ругатни. Дватамата нападатели стискаха китките му.

– Двама срещу четирима!? Вие наистина ли сте толкова тъпи? – подигравателно каза Манабе и се обърна към хората си: – Ще ги заведем при господаря Иенобу. Той ще иска лично да се разправи с тях.

Те метнаха Сано и Маруме на коня на Сано, овързаха ги с въже, за да не могат да избягат и взеха мечовете, които бяха изпуснали.

– Мислиш си, че много знаеш, но всъщност нищо не знаеш – каза Манабе, вперил съжалителен поглед в Сано. – Ще ти се иска да не си беше пъхал носа в чужди работи.

---